

ACİL TIP ÇALIŞANLARININ (KBRN) KİMYASAL, BİYOLOJİK, RADYOLOJİK , NÜKLEER KAZALARA KARŞI İLGİ, BİLGİ VE TUTUM DURUMU ARAŞTIRMASI

ÖZET

Toplumu etkileyen bütün travmatik olaylarda ilk başvuru noktası olan acil servislerin mevcut kaotik yapısına KBRN (kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer) kaynaklı bir olayda yeni ve karmaşık yüklerin gelmesi kaçınılmazdır. Tez çalışmamızda; kaza, afet, sabotaj ve terör kaynaklı muhtemel KBRN tehditlerine yönelik acil tıp çalışanlarının (acil tıp uzmanı, acil tıp asistanı, paramedik, acil tıp teknisyeni ve hemşireler) hazırlık durumlarının ölçülmesi hedeflenmiştir. Acil servis çalışanlarının KBRN tehditleri ve kazalarına yönelik ilgi, bilgi ve tutumlarının yanısıra hastane ve acil servislerin fiziki donanımlarının ve acil servis-hastane, hastane-İlgili kurumlar (AFAD, Sağlık Bakanlığı, UMKE vb.) arası KBRN koordinasyonunun tesbiti; KBRN hazırlığında eksikliklerin giderilmesine ve yol haritasının ortaya konulmasına katkı sağlayacaktır.

Üniversite, devlet ve özel hastanelerdeki acil tıp çalışanlarına yüzyüze ve elektronik ortamda ulaşılarak 23 sorudan oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Sorulardan üçü demografik bilgilerle ilgili, yirmisi KBRN tehditlerine yönelik farkındalığı, acil servislerin mevcut KBRN hazırlık kapasitesini (dekontaminasyon, kişisel koruyucu ekipman, eğitim ve tatbikat durumu, kurum içi ve kurumlararası koordinasyon) ölçmeye yöneliktir.

Çalışmamıza 436 acil tıp çalışanı katılmıştır. Katılımcıların % 42'si (n=183) acil tıp uzmanı , % 17.4'ü (n=76) acil tıp asistanı, % 8.3'ü (n=36) acil tıp teknisyeni, % 11.5'i (n=50) paramedik, % 20.9'u (n=91) hemşiredir. Acil tıp çalışanlarının % 46.6'sı (n=203) KBRN vakalarına yaklaşım konusunda kendisini geliştirmek istediğini , % 39'u (n=170) KBRN konusunun şu an öncelikleri arasında olmamakla birlikte konunun önemini farkında olduklarını ifade etmişlerdir.

Karşılaşılan KBRN vakalarında % 39,9 (n=174) oranlı kimyasal maddeleri, % 12,4 (n=54) oranıyla tehlikeli/patlayıcı maddeler izlemektedir. Ankete katılan acil tıp çalışanlarının % 61.8'i (n=268) KBRN konusunda klinisyenlere yönelik KBRN eğitimi almadığını belirtmiştir. Eğitim alanların %88.3'ü (n=145) teorik düzeyde temel tıbbi KBRN eğitimi almıştır. KBRN tatbikatiyle ilgili bilgisi olmayanlar ve yapılan tatbikata katılmayanların toplamı % 87.6 (n=382)'dir.

Katılımcıların sadece % 12.4'ü (n=54) hastane içi veya acil servis bünyesinde KBRN tatbikatına iştirak etmiştir. Anketimizi cevaplayanların %13,4'ü (n=60) hastane içi KBRN hazırlığına yönelik koordine birimiyle aktif irtibatlı olduğunu ifade etmiştir. Acil servise gelecek bir KBRN vakasında görev çerçevesi belirlenmemiş kişi sayısı % 81 (n= 353), muhtemel bir KBRN olayında uygulanması gereken prosedürlere yönelik bilgisi bulunmayan çalışan sayısı ise % 77,3'lük (n=337) orana tekabül etmektedir. Şüpheli bir KBRN olayında kişisel koruyucu ekipman giyebilecek durumda olan (mevcudiyetini ve yerini bilen) acil tıp çalışanın % 33,7 (n=147) oranında olduğu

görülmüştür. Hastanede/Acil serviste KBRN vakaları için tanı ve teşhis ekipmanlarının mevcut olduğunu ifade edenler % 13,5 (n=59) oranındadır.

Kamu tarafından (AFAD, YÖK, Sağlık Bakanlığı) hastaneye/acil servise KBRN hizmet desteği (eğitim, eğitim materyali, tatbikat desteği vb. fon) sağlandığını beyan eden acil servis klinik şefleri sayısı % 7,1 (n=8)'dir. KBRN Olay Yönetim Sistemi açısından il çapında hastanenin rolünün belirlenmiş olduğu ve ilgili KBRN hizmet yürütücüsü kurumlarla protokolün mevcut olduğunu ifade eden acil servis klinik şeflerinin oranı % 17,2 (n=20)'dir.

KBRN kaza ve olayları, hazırlık gerektiren ve ciddiye alınması gereken tehditlerdir. KBRN hazırlığının öneminin bilincindeki acil tıp çalışanları eğitim ve tatbikatla desteklenmeli, acil servislere KBRN kapasitesini geliştirmelerine yönelik fon sağlanmalı, acil servisler kişisel koruyucu ekipman ve KBRN tesbit cihazlarıyla desteklenmeli, kurum içi ve kurumlararası KBRN koordinasyonu artırılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Acil servis, Acil tıp çalışanları, Hastane, Kazalar, KBRN tehditleri

A SURVEY ON EMERGENCY MEDICAL SERVICE WORKERS' CONCERN, KNOWLEDGE AND ATTITUDE ABOUT (CBRN) EVENTS

SUMMARY

Emergency services, the initial recourse point at all traumatic events that affect the public, will be faced in a CBRN sourced event inevitably new and complicated loads to be added to its existing chaotic structure. In our thesis, it is intended to evaluate the emergency medicine workers' (emergency physician, emergency medicine resident, paramedic, emergency medicine technician and nurses) preparedness levels for probable CBRN (Chemical, Biologic, Radiologic and Nuclear) threats sourced from accidents, disasters, sabotage and terror events.

In addition to emergency medicine workers' attention, notion and attitude against CBRN threats and accidents, determining physical structures of hospitals and emergency services and present coordinations between emergency service-hospital administration and hospital-relevant institutions (AFAD, Ministry of Health, UMKE etc.) will attribute overcoming the deficiencies in CBRN preparedness and determining the road map.

The survey with 23 questions applied to university, state and private hospitals' emergency medicine workers face to face and electronically. Three questions about demographic informations and twenty questions were concerning CBRN threats awareness, emergency services' present CBRN preparedness capacity (decontamination, personal protective equipment, education and exercise status, coordinations between intra-organizational b2b and interacademic institutions).

436 emergency medicine workers participated to our study. 42% (n=183) of participants were emergency physician, 17.4 % (n=76); emergency medicine resident, 8.3 % (n=36) emergency medicine technician, 11.5 % (n=50) paramedic, 20.9 % (n=91) nurses. 46.6 % (n=203) of emergency medicine workers mentioned their request towards enhancing advance in CBRN incidences, 39% (n=170) of them although not yet prioritizing CBRN issues, are sure in importance and delicacy of the matter.

Primarily encountered CBRN incidents are 39,9 % (n=174) chemicals and afterwards 12,4 % (n=54) hazardous materials. Emergency medicine workers participated in the survey stated in the rate of 61,8 % (n=268) that have not received any CBRN education toward clinicians. Trainees about 88,3% (n=145) had received a baseline level of theoretical CBRN education. The total of miscognizants about CBRN exercises and nonparticipants were 87,6 % (n=382). Only 12,4 (n=54) participated CBRN exercise hosted by hospital or emergency service.

Survey answerers about 13,4 % (n=60) expressed active liaison with hospital coordination authority due to CBRN preparedness. Those who have not determined task framework for incoming CBRN incidents to emergency department are at the rate of 81% (n= 353) and knowledgeless about taking the proper procedures in a probable CBRN event correspond to 77,3 % (n=337).

Emergency medicine workers' rate about wearing personal protective equipment (availability information and place knowledge) in case of a doubtful CBRN event has been seen as 33,7 % (n=147). Declaratives about presentness and availability of detection and identification equipments in hospital and emergency department for CBRN incidents are at the rate of % 13,5 (n=59).

Chiefs of the emergency departments nearly 7,1 % (n=8) declared a fair amount of CBRN service support (allocation of funds, education, education materials, exercise support etc.) to hospital/emergency department by public enterprises (AFAD, CoHE, Ministry of Health). In terms of CBRN Incident Command System, 17,2 % (n=20) rate of emergency departments chiefs mentioned that hospital has a determined role in province-wide and a present protocol with the public enterprises liable for CBRN service support.

CBRN accidents and events are serious threats to be prepared. Emergency medicine workers, assured conscious of the importance of CBRN preparedness, have to be supported with education and exercises, funds have to be allocated to emergency services to improve their CBRN preparedness capacity, emergency services have to be supported with personal protective equipment and detection devices, CBRN coordination between intra-organizational and interacademic institutions must be improved.

Keywords: Emergency service, Emergency medicine workers, Hospital, Accidents, CBRN threats.